

[Aksel Larsen.]

den anden Stormagt giver denne Magt nogen Slags særskilt Krav paa os, eller kan en saadan Aftale kaste nogen Mistanke paa vor Neutralitetspolitik? Dette kan vi drøfte med rolig Omtanke og saa tage Standpunkt dertil.

Ja, det er ogsaa det, jeg mener man skal drøfte og tage Standpunkt til her i Danmark. Men enhver er jo klar over, at Udenrigsminister Koht udtaler sig ikke paa den Maade, medmindre han mener, der er Begrundelse dertil, at der kan være Tale om noget saadant. Jeg tror, at et Lands internationale Omdømme i den Tid, vi lever i, spiller en kolossal stor Rolle, og jeg tror derfor, man skal være meget varsom med at indlade sig paa saadanne Forhandlinger og med at slutte saadanne Traktater, netop af Hensyn til dette internationale Omdømme og de Konsekvenser, det kan faa, hvis man falder i det internationale Omdømme, saafremt ikke Fordelene og Garantierne, de paaviselige Garantier ved en saadan Ordning, fuldt ud opvejer de Betæneligheder, man kan nære.

Derfor vil i alt Fald jeg benytte Lejligheden til fra denne Plads at opfordre dem, der har Ansvaret, og som maatte have besluttet sig til at træffe Afgørelse uden at lade denne træffe af Rigsdagen, til at erindre sig alt dette og at overveje det ikke to, men ti Gange, før man beslutter sig til at foretage noget, der udadtil meget vel kan opfattes, som om Danmark river sig selv ud af det nordiske Samarbejde og af de nordiske Staters Front. Der har navnlig i den senere Tid paa ny været Liv i Presse-røster og andre Røster i Norge og Sverige, for øvrigt ikke mindst inden for Arbejderbevægelsen, hvorved man har talt om, at Danmark synes at være i Færd med at melde sig ud af Norden, og skal man etablere noget praktisk og virkeligt nordisk Neutralitetsforbund eller Solidaritet, maa man vist se bort fra Danmark. Det maa have været et Udtryk for det samme, at den svenske og norske Presse, da Kendsgernerne om Tilbudet blev bekendt, næsten øjeblikkelig reagerede paa den Maade, at den sagde: Her i vore Lande maa vi naturligvis sige nej, vi vil ikke være med, men vi maa vel indstille os paa, at Danmark siger ja. Jeg tror næsten, at dette er det allermost betænkelige ved det. Der har været Fortilfælde, hvor Danmark ved en isoleret Optræden ikke skaffede sig det, skal vi sige, allerbedste Ry, og derfor synes jeg, man skal betænke sig endnu nogle Gange, inden man accep-

terer. Bedst er det, hvis man ikke accepterer.

Jeg vil i øvrigt ogsaa sige, at jeg ikke forstaar, hvad der kan tale for, at Danmark ved denne Lejlighed tager en anden Stilling end Sverige, Norge og Finland synes at ville tage, og jeg vil benytte Lejligheden til i øvrigt at henstille, at man søger i langt højere Grad end hidtil at indlede og befæste et interskandinavisk Samarbejde saavel paa det udenrigspolitiske som paa det økonomiske og ogsaa paa andre Omraader. Jeg tror, at i Stedet for at gøre noget, som kunde fortolkes som Danmarks fuldstændige eller delvise Udmeldelse af Norden, skulde man søge at knytte Baandene fastere. Jeg siger ogsaa dette, fordi jeg mener, at det har den allerstørste indrepolitiske og økonomiske Betydning. For Danmark gælder det vel i en Grad som for de færreste andre Lande, at Udenrigspolitik og Indenrigspolitik og Landets Økonomi er aldeles uløseligt forbundne. Jeg ved, det hævdes, at der er meget store og næsten uoverstigelige Hindringer for en Udvidelse af det nordiske Samarbejde bl. a. paa det økonomiske Felt, men jeg anser ikke dette for bevist.

Jeg anser det derimod for at være saadan, at den Kurs, der er fulgt hidtil, som Arbejdernes Erhvervsraad ogsaa saa tydeligt har paapeget, faktisk i det lange Løb er skadelig for Danmarks Økonomi og navnlig er medvirkende til, at Arbejdsløsheden fortsat er saa stor, som den er, og at det synes saa vanskeligt at komme den til Livs. Jeg tror, man maa opgive den Forestilling, der endnu synes at beherske Sindene paa de Steder, hvor Spørgsmaalene afgøres, at Danmark var, er og skal forblive et Landbrugsland, hvor det væsentligt er Landbruget, der har Ansvaret for, at der findes Beskæftigelse herhjemme. Jeg tror tværtimod, at man bevidst skulde tage sig til ogsaa at udbygge Landets industrielle og andre erhvervsmæssige Muligheder for paa den Maade at faa bragt Arbejdsløsheden ned.

Jeg tror, dette kan gøres, men der mangler naturligvis dels en noget anden Retningslinje for Politikken end den, jeg har skønnet hidtil er gældende, og dels en samlet og omfattende Plan, hvorefter dette kan foretages. Jeg tror, en saadan Plan maatte tage Hensyn til den Kendsgerning, at Landbrugets Gældsbyrde i høj Grad vanskeliggør en Omlægning af Erhvervslivet, der jo ogsaa maa betyde en Omlægning af Landbruget, men det kan kun være et Argument yderligere for at tage fat paa en virkelig